

Hankkeesta vastaavan nimi
Ojasentie 90
Mouhijärvi, Sastamala

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA SASTAMALAN LYPSEKARJAPIHATTO (ELÄINSUOJA) -HANKKEESEEN

Hanke ja sijainti

Sastamalan Mouhijärvelle Yliskallon kylään suunnitellaan lypsykarjapihattoa 300 lypsylehmälle, 220 hieholle ja 60 alle 6 kk:n ikäiselle vasikalle. Vasikoita syntyy vuodessa suurempi määrä. Sonnivasikat ja ylimääräiset lehmävasikat myydään 1½ kk:n ikäisenä naapuritalalle.

Suunniteltavaan tilakeskukseen tulee lypsykarjapihatto, nuorkarjapihatto, rehukeskus, säilörehusiilot, liete- ja kuivalantala. Vanha navetta kunnostetaan alle 6 kk:n ikäisille vasikoille. Lypsykarjapihatto on puolikylmäpihatto, jossa on verhoseinät. Tilakeskukseen ei ole suunnitteilla jaloittelutarhaa.

Hanke sijoittuu noin 5 hehtaarin (ha) määrälalle ko. *tilan nimi* tilasta, Hevoshaka- ja Kivihaka -nimisille peltolohkoille. Tulevien rakennusten toisella puolella on metsää ja toisella puolen laidunta. Alueella on haja-asutusta.

Tilakeskuksen lähistölle tulee hankesuunnitelman mukaan laidunnusta Ojasentien ja Konttimäentien välisellä alueella noin 50 ha. Navetan ympärille raivataan metsästä 10 ha lisää laidunta.

Hankkeesta vastaavalla on lannanlevitysalaa tilan naapurustossa Mouhijärvellä noin 805 hehtaaria ja lisäksi uutta alaa kartoitetaan. Separoituna lantaa olisi mahdollista levittää Kiu-kaisissa 65 hehtaarin alalle.

Tilakeskus hankkii energian (hake) tällä hetkellä Nordic Green Energyltä. Toiminnassa tarvittava vesi tulee kunnan vesijohtoverkosta.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireille tulo

Hankkeesta vastaava tiedusteli Pirkanmaan ELY-keskukselta YVA-menettelyn soveltamista. ELY-keskus otti saatujen tietojen perusteella asian vireille. Hankkeesta vastaava lähetti 18.1.2018 hankesuunnitelmasta rakennuspiirroksen ja tilakeskuksen suunnittelutietoja.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavaa kuultiin suunniteltavan hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista ja heidän mahdollisuuksistaan tehokkaasti estää niitä. Hankkeesta vastaava on antanut lisätietoja puhelimitse edellä mainittuun hankekuvaukseen 22.1.2018 ja sähköpostilla 26.1.2018 ja 22.2.2018.

Viranomaisten kuuleminen

Viranomaisia on pyydetty erityisesti katsomaan uuden YVA-lain mukaan kahta asiaa, voiko suunnitellulla hankkeella olla YVA-lain tarkoittamia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia ja onko hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuudet estää nimenomaan merkittäviä haittoja tehokkaita. Kuulemista varten viranomaisille lähetettiin YVA-päätöksen hankekuvauksen luonnos ja hankkeen asemapiirros ja piirros tilakeskuksesta.

Sastamalan kaupunki, (ympäristönsuojelu, kaavoitus)

Sastamalan kaupungin ympäristönsuojelun näkökannan mukaan suunnitelluilla hankkeilla ei ole YVA-lain tarkoittamia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia ja hankkeesta vastaava on tuonut esille mahdollisuuksia estää merkittäviä haittoja tehokkaasti.

Alueella ei ole asemakaavaa eikä yleiskaavaa. Maankäyttöön liittyvien vaikutusten merkittävyydet ovat riittävästi arvioitu. Suunniteltavalla uudella tilakeskuksella ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia maankäyttöön.

Pirkanmaan maakuntamuseo, 12.2.2018. Hanke sijoittuu maakunnallisesti arvokkaaseen Selkeen-Eskolan-Tervamäen kulttuurimaisemaan, jossa alueen erityisinä arvoina mainitaan mm. ko. *tilan nimi* ja *tilan nimi* pihapiirit sekä niiden ympärillä aukeava avoin viljelymaisema. Kyseinen hanke merkitsee merkittävää uudisrakentamista vanhan tilakeskuksen kaakkois- ja eteläpuolelle. Massiiviset eläinsuojat ja muu toimintaan liittyvä rakentaminen muuttavat maisemaa, mutta rakennusten sijoittelu on sellainen, etteivät keskeisimmät maisemalliset piirteet tai ko. *tilan nimi* pihapiiri menetä arvoaan. Lisäksi rakennusten arkkitehtuurilla ja erityisesti väreillä ja puun käytöllä voidaan lieventää rakentamisen vaikutuksia. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maakuntamuseolla ei ole huomautettavaa hankkeesta ja näin ollen kulttuuriympäristövaikutuksia ei voida pitää niin merkittävänä, että YVA-menettely olisi tarpeen näiltä osin.

Pirkanmaan liitto, 15.2.2018. Ei anna kommenttia.

Pohjois-Savon ELY-keskus, Pirkanmaan alueen kalatalousviranomainen

Suunnitellulla hankkeella ei ole ennalta arvioiden käytettävissä olevien tietojen perusteella merkittäviä vaikutuksia vaikutusalueen vesistön kalastoon kalastukseen, ravustukseen tai kala- ja rapukantoihin.

Muu käytettävissä oleva aineisto todennäköisten haitallisten ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja mahdollisten tehokkaiden estämistoimien kartoittamiseen

Ympäristöhallinnon paikkatietojärjestelmä (mm. Liiteri, Hertta, Luontotieto)
Pirkanmaan liiton Internetsivut, Maakuntakaava 2040 ja kaavaselostus
Sastamalan kaupungin Internetsivut, Kaavoitus

Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016 - 2021. Vesien tilan, maankäyttömuotojen ja vesistökohtaisen kuormituksen vähennystarpeen perusteella on esitetty tehostetun vesiensuojelun alue, joilla tarve maatalouden vesiensuojeluun on erityisen suuri. Tehostelulla alueella maataloustuotannon laajuus on korkea suhteessa vesistön herkkyyteen ja kykyyn vastaanottaa kuormitusta. Tästä syystä tehostetun vesiensuojelun alueella tulisi tehdä merkittäviä lisäponnistuksia kuormituksen vähentämiseksi niin kasvinviljely- kuin eläintiloilla. Alueella maataloustoimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa erityistä huolellisuutta noudattaen. Eläintiloilla tehostaminen tarkoittaa erityisesti lantaloiden hyvää kuntoa ja oikeaa mitoitusta sekä kattamista, jaloittelualueiden vesienhallintaa ja -käyttelyä sekä lannan käyttöön liittyvää tehostamista ja sijoitavia levitysmenetelmiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lannan levityspinta-alan riittävyteen koko valuma-alueella sekä rantalevitykseen. Lisäksi ilmastomuutoksen vaikutuksesta riski talviaikaisen kiintoaineen ja ravinteiden huuhtoutumiseen kasvaa ja siksi tehokkaita maatalouden ympäristönsuojelutoimenpiteitä tulee toteuttaa. Pirkanmaalla vesienhoidon suunnitelman ja toimenpideohjelman päivitys on alkanut vuonna 2018.

Valtioneuvoston ns. nitraattiasetus ja sen liite (1250/2014) maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Asetuksessa on esitetty määräyksiä mm. lantaloiden vähimmäiskoosta, siitä poikkeamisesta ja tällöin tehtävästä valvontailmoituksesta, lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta, lannan ja väkilannoitteiden levitysajoista ja typpimääristä, suojavyöhykkeistä, jaloittelualueista sekä lannan aumauksesta. Lisäksi asetuksessa on muita määräyksiä sekä suosituksia.

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) rakentamismääräys, jossa on mm. lantaloille on tarkat vaatimukset kaadoista ja betonilaaduista

Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010, Kotieläintuotannon ympäristönsuojeluohje

Ympäristöministeriön raportteja 26/2014, Maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämismahdollisuudet ja -kustannukset

HANKKEEN TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA MAHDOLLISUUS VÄHENTÄÄ MERKITTÄVIÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA TEHOKKAASTI

Pirkanmaan ELY-keskus on tarkastellut käytettävissä olevien tietojen perusteella hankkeen todennäköisiä ympäristövaikutuksia ja niiden merkittävyyttä suhteessa YVA-lain soveltamisalan tarkoittamaan merkittävyyteen. Todennäköisiä YVA-lain 2 §:ssä määriteltyjä ympäristövaikutuksia, jotka liittyvät hankkeen ominaisuuksiin, sijaintiin ja ympäristövaikutusten luonteeseen, on tunnistettu ja alustavasti arvioitu erityisesti YVA-lain liite 2:n näkökulmista.

Hankkeesta vastaava on esittänyt hankesuunnitelmassaan keinoja mahdollisuuksistaan vähentää tehokkaasti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Vaikutuksen yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä ympäristövaikutukset nykyisen ja hyväksytyjen kaavojen maankäytön kannalta

Hankkeen vaikutusalueella on Pirkanmaan maakuntakaavan maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (merkintä ja/tai valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi esitetty alue (Mam), nimi Mouhijärven kirkonseudun ja Tupurlanjärven kulttuurimaisema. Kaavan valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Museovirasto, RKY, Eskolan ja Tervämäen kylät) sijaitsee Porintien pohjoispuolella noin 1,3 km etäisyydellä.

Hankkeen suunnitellulla tilakeskuksella ei ole todennäköisesti haitallisia merkittäviä kulttuurimaiseman ja -ympäristön arvoihin kohdistuvia vaikutuksia, kun otetaan huomioon hankkeesta vastaavan esittämät suunnitelmat merkittävien haittojen tehokkaasta estämisestä. Ks. Viranomaisten kuuleminen ja Maakuntamuseon lausunto edellä.

Tilakeskuksen suunniteltu hankealue ja laitumet sekä levityspellot ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaan suunnittelutarvealuetta, joka on Sastamalan rakentamismääräysten teemojen mukaan kulttuuriarvojen aluetta.

Suunniteltavalla uudella tilakeskuksella ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia voimassa olevien kaavojen mukaiseen maankäyttöön.

Vaikutus ilmanlaatuun ja ilmastoon ja mahdollisuudet merkittävien haitallisten vaikutusten tehokkaaseen vähentämiseen

Haju-, ammoniakki-, dityppioksidi- ja metaanipäästöt sekä hankkeesta vastaavan mahdollisuudet merkittävien haittojen tehokkaaseen estämiseen

Tilakeskus ja laitumet

Ajoittaisia hajuhaittoja voi aiheutua lannan käsittelystä, varastoinnista ja levityksestä sekä säilörehun valmistuksesta.

Tilakeskukseen suunniteltujen uusien lietalantaloiden (2 kpl) kattaminen perustuu luontaiseen kuorettumiseen. Kattaminen on keino vähentää haju- ja ammoniakkipäästöjä sekä kasvihuonekaasupäästöjä. Lannankäsittelyyn selvitetään separointia tai biokaasulaitoksen mahdollisuutta.

Suunnitellun hankkeen kuvauksesta ei ole käytettävissä yksityiskohtaisia tietoja lannan käsittelystä pihatton sisällä tai kuivalantalasta, mikä aiheuttaa epävarmuutta kaasumaisten päästöjen estämisen tehokkaista keinoista.

Pihatossa ilmanvaihtojärjestelmänä on luonnollinen ilmanvaihto verhoseinän kautta ja noin 6 - 10 m korkeiden poistojen kautta rakennuksen katon tasolta. Lannanlevityksen ajankohdan ulkopuolella poistokorkeus vähentää hajua tilakeskuksen lähiympäristössä. Hajun leviämiseen ja laimenemiseen etäämmällä tilakeskuksesta vaikuttavat maaston muodot.

Lannanlevityspellot

Lannanlevityksen hajuhaittoja ja ammoniakkipäästöjä hallitaan siten, että lanta levitetään tietyllä ajanjaksolla ja käyttämällä levityksessä kiekkomultainta tai vastaavaa tekniikkaa.

Hankkeesta vastaavalla ei ole tässä vaiheessa mahdollisuutta rakentaa tilakeskukseen tai yhteishankkeena alueellista biokaasulaitosta, joka vähentäisi kasvihuonekaasujen päästöjä ja hajuhaittoja tilakeskuksen ja levityspellon ympäristössä. Lisäksi biokaasulaitos parantaisi lannan lannoiteominaisuuksia.

Navetan ympärille raivataan metsästä 10 ha lisää laidunta, mikä voi vaikuttaa kasvihuonekaasujen sitoutumiseen.

Vaikutukset melutilanteeseen ja ääniympäristöön sekä vaikutusten vähentäminen

Melua tilakeskuksessa ja sen ympäristössä aiheutuu maataloustoiminnan liikenteestä (mm. rehun valmistus, eläin- ja rehukuljetukset).

Väestö, ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Suunniteltava tilakeskus ja levityspellot sijaitsevat haja-asutusalueella. Alueella on loma-asuntoja. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta.

Maakuntakaavan ulkoilureitti (Mouhijärvi-Kuasman kieppi) kulkee Porintien pohjoispuolella, lähimmillään noin 1,6 km etäisyydellä. Mouhijärven taajama-asutus on noin 7 km etäisyydellä tilakeskuksesta.

Pihattonavetan aiheuttama haju tai meluhaitat eivät todennäköisesti kohdistu laajaan väestöön tai herkkiin toimintoihin haja-asutusalueella. Lannanlevitys voi aiheuttaa ajoittaista lyhytaikaista hajuhaittaa ja melua peltojen lähiympäristöissä.

Liikenne ja liikenneturvallisuus

Tilalle kuljetaan Porintieltä Konttimäentietä Ojasentielle 13075. Suunnitellun hankkeen kuljetuksilla ei todennäköisesti ole merkittäviä haittoja yleisten teiden liikenteeseen tai liikenneturvallisuuteen.

Lannankuljetusten mahdollisesti aiheuttama teiden likaantuminen olisi ajoittainen haitta. Hankkeesta vastaava ei ole esittänyt keinoja haitan estämiseksi Porintiellä tai paikallis-teillä.

Vesistövaikutukset ja merkittävien haittojen tehokas estäminen

Suunnitellun tilakeskuksen lannanlevityspeltojen vesiä ohjautuu Porintien eteläpuolelta Kallojärven suuntaan ja sen laskuojan kautta reittiä Eskolanoja->Kirkkojärvi->>Mätikkö->>Tupurlanjärvi->>Kulovesi. Levityspeltoja on lähellä vesistöjä myös mm. Mätikön eteläpäässä ja Kulovedellä sekä lähellä Mouhijärven (järvi) rantoja.

Suunniteltava hanke ja sen vaikutusalueen vesistöt (Kallojärvi->Tupurlanjärvi, Mouhijärvi->>Kiikoisjärvi) sijaitsevat Pirkanmaan pintavesien toimenpideohjelman mukaisella maatalouden vesiensuojelun tehostamisalueella, jolla on tarvetta vähentää kuormitusta.

Tilan viljelemillä kaikille lohkoille ei ole levitetty lietettä vaan liete on levitetty viljelysuunnitelman mukaisesti. Lietettä ei ole levitetty tilan kahdelle lohkoille, joissa viljavuustutkimuksen mukaan fosfori on korkea. Tilan lohkoissa ei ole arveluttavan korkeita fosforeita. Lietettä on levitetty vain tilan itse viljeltäville lohkoille. Sopimustilojen fosforeista ei ole tietoa.

Tilakeskus

Hankesuunnitelman piirroskuviissa on laskennallinen lietesäiliötilavuus hankkeen karjalle sekä säiliötilavuutta lypsyaseman/maitohuoneen pesuvesille ja säilörehun puristenesteelle. Lietesäiliörakenteet tehdään ohjeiden mukaisesti hyväksytyistä materiaaleista.

Tilakeskukseen suunniteltavan lietelantalan kattaminen perustuu kuorettumiseen. Lietelantaloiden (2 uutta) säiliötilavuudessa varaudutaan tilanteisiin, joissa lantaa ei voida olosuhteiden vuoksi levittää pellolle. Etälietelantaloita ei tällä hetkellä ole. Lannankäsittelyyn selvitetään separointia tai biokaasumahdollisuutta.

Poikima- ja hoitokarsinoiden kuivikepohja varastoidaan nykyiseen lantalaan. Asemapiirroksen mukaan tilalla varauduttaisiin erilliseen kuivike/lantavarastoon.

Tilakeskuksen hulevedet pihoilta ja rännikaivoista johdetaan sadevesijärjestelmään, josta edelleen ympäristön ojaan. Piha-alueita ei pinnoiteta.

Rehusiilojen (2 uutta, 1 nykyinen) puristenesteet johdetaan saostuskaivoihin, joista edelleen lietesäiliöön. Lypsyaseman/maituhuoneen pesuvedet johdetaan lietesäiliöön. Navetan toimiston WC-vedet kootaan umpikaivoon.

Laitumet

Kaikkia eläimiä laidunnetaan, mukaan lukien vasikat yli 2 kk. Karjaa ei laidunneta liian märkänä ajankohtana kesällä eikä huonoissa olosuhteissa talvella. Laidunnusta ei olisi jatkuvasti vaan muutamia tunteja siten, että ruokinta ja juomamahdollisuus ovat eläinsuojassa.

Tilakeskuksen lähistölle tulee hankesuunnitelman mukaan laidunnusta Ojasentien ja Konttimäentien välisellä alueella noin 50 ha. Laidunnukseen käytettävä ala koostuu seuraavista lohkoista: Kotokorpi 12,93 ha, Kivihaka 0,82 ha, Tallenniitty 1,81 ha ja Hevoshaka 2,07 ha, joista vähennetään rakennusten alle jäävä ala, sekä Aaltonen 2,44 ha ja Rantavainio 19,07 ja Rantaraivio 0,07 ha.

Navetan ympärille raivataan metsästä 10 ha lisää laidunta.

Laitumet eivät rajoitu Kallojärveen. Laidunalueen ojiin voi kohdistua ravinnekuormitusta, mutta etäisyyttä Kallojärveen on yli kilometri.

Pihattonavetalla ja sitä ympäröivillä laitumilla ei ole ennalta arvioiden merkittävää haitallista vaikutusta yli 1 km etäisyydellä sijaitsevan Kallojärven vedenlaatuun tai alempana vesistössä.

Lannanlevityspellot

Peltoalaa lannanlevitykseen olisi käytettävissä riittävästi hankkeesta vastaavan mukaan. Ravinnekuormitusta vesistöön ja samalla hajuhaittoja ja päästöjä ilmaan vähennetään käyttämällä sijoitusta/kielkkolevitintä lannanlevityksessä. Pelloilla ei ole etäsäiliöitä.

Lannoitukseen suunniteltavista pelloista osa on nykyisin luomu- tai keinolannoituksessa.

Hankkeesta vastaava esittää vesistökuormituksen estämisen keinoina lisäksi, että lanta levitetään ympäristöehtojen ja nitraattidirektiivien mukaisesti kaikilla lohkoilla, mukaan lukien järvien rantalohkot. Jatkossa lantaa levitetään vain ympäristötukisitoumuksen ja erityisympäristötukisitoumusten ehtojen mukaisesti.

Käytettävissä olevista lohkoista noin 30 - 40 ha sijaitsee Kallojärven ympärillä kilometrin säteellä Ojasentien länsipuolella ja noin 20 ha Mätikön (järven) eteläpään alueella. Muita levityspeltoja tilakeskuksen lähellä on lisäksi yli 1 km etäisyydellä Kallojärvestä. Levityspelloja on lähellä Mouhijärveä (järvi).

Kallojärven>> Kirkkojärven>> Mätikön> Saikkalanjoen>Tupurlanjärven sekä Mouhijärven ympäristöt ovat maatalouden vesiensuojelun tehostamisaluetta. Saikkalanjoki ja Tupurlanjärvi sekä Kirkkojärven ja Mätikön välinen Myllyoja ovat tyydyttävässä tilassa. Suunnitellut lannanlevityspellot myös rantojen lähellä ovat jo nykyisin viljelyssä, osin keinolannoitettuja.

Lannan levittäminen edellä kuvatulla tavalla olemassa oleville tilan omille tai vuokrattaville, jo lannoitetuille pelloille ei todennäköisesti aiheuta merkittävää haitallista muutosta vesistökuormitukseen ja vaikutusalueen järvien ja jokien tilaan. Hankesuunnitelman vuokrapeltojen viljavuustutkimuksen fosforitasoon liittyy tiedollista epävarmuutta.

Edellä esitetyn mukaan tilakeskus ja laidunnus eivät todennäköisesti aiheuta uutta merkittävää lisäkuormitusta vesistöön. Tilan lantamäärän peltolevityksen lisääntyminen nykyisestä eivät ennalta arvioiden aiheuta merkittävää muutosta vesistön nykyiseen vedenlaatuun ja vesistöjen tilaan. Suunnitellun tilakeskuksen ja laitumen tai levityspeltojen haitalliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset nykyisen muun vesistökuormituksen kanssa lähimpiin vesistöihin eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi, kun otetaan huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdolliset tehokkaat keinot estää vesistökuormitusta.

Vesistökuormitus ei ennalta arvioiden kuitenkaan toisaalta vähene laajennus- ja muutos-hankkeiden keinojen avulla verrattuna ympäristön nykytilanteeseen Veden laadun luokituksen mukaan tyydyttävässä tilassa olevien hankkeen vaikutusalueen järvien ja jokien tilan muuttuminen toimenpideohjelman tavoitteen mukaisesti hyväksi ei olisi todennäköistä. Vesistökuormitukseen ja estämiskeinojen tehokkuuteen liittyy yleistä tiedollista epävarmuutta.

Pohjavedet

Pihattonavetalla tai tilan käytössä olevilla levityspelloilla tai laitumilla ei ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia pohjavesiin. Lannanlevitys pelloja ei sijaitse pohjavesialueilla eikä niiden muodostumisalueilla.

Vaikutus kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, kalastoon ja rapukantaan sekä kalastukseen

Rakennettavan uuden pihattonavetan lähiympäristössä tai uusilla laidunalueilla mukaan lukien raivattava metsäalue ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja.

Levityspellot ovat nykyisin viljelyssä ja kulkuväylät pelloille ovat vakiintuneet. Kaikki levityspellot eivät ole kuitenkaan vielä tiedossa.

Levityspeltojen välittömässä läheisyydessä on kaksi luonnonsuojelualuetta (Kesäniemen jalopuumetsiköt I ja II) sekä muutamia perinnebiotooppeja. Merkittävien haitallisten vaikutusten tehokas estäminen edellyttää, että lannan levityksessä ei aiheudu luonnonsuojelualueille tai perinnebiotoopeille ravinne- tai kiintoainekuormitusta. Hankkeesta vastaavan tilan omilla mailla ei ole perinnebiotooppeja tai suojelukohteita.

Suunniteltu pihattonavetta ja laitumet tai levityspellot eivät todennäköisesti aiheuta merkittäviä kiintoaine- ja ravinnevalumia ja ennakolta arvioiden sen seurauksena merkittävää haittaa kalastolle tai vesieliöstölle Kallajärven>>Kuloveden välisessä vesistöalueella tai Mouhijärvessä, kun otetaan huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuutensa tehokkaasti estää merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Ks. edellä vesistövaikutukset

Muut vaikutukset luonnonvarojen käyttöön

Suunniteltavan navetan lanta hyödynnetään lannoitteena alueen pelloilla. Lantamäärä vastaa laskennallisesti noin 3700 (tila yhteensä 4200) eläinyksikköä. Lanta korvaa keinolannoitteita, mikä välillisesti säästää luonnonvaroja. Lisäksi lanta voi samalla vähentää ammoniakkipäästöjä peltolevityksessä ja peltojen maaperää parantamalla vähentää ilmastolle haitallisia päästöjä.

Yhteisvaikutukset

Nykyisessä tilakeskuksen navetassa on 60 lypsylehmää ja nuorkarjaa. Laajennuksen jälkeen tilakeskuksessa on paikat 300 lypsylehmälle, 220 hieholle ja 60 vasikalle.

Suunnitellulla navetalla ja tilan nykyisellä toiminnalla on todennäköisesti yhteisvaikutuksia 1,5 km etäisyydellä sijaitsevan ison sikalan (ja sen suunnitellun laajennuksen) kanssa. Näillä on todennäköisesti haitallisia yhteisvaikutuksia vesistöön. Hankkeesta vastaavien antaman selvityksen mukaan hankkeiden tilakeskusten aiheuttamat hajualueet eivät ulottuisi tilakeskuksesta toiseen siten, että ne muodostaisivat yhtenevän hajualueen Porintien kahta puolen. Lannanlevitysalueita sijaitsee laajalla alueella, joten tilojen ajoittaista hajuhaittaa voi esiintyä samaan aikaan tai peräkkäisinä ajankohtina. Muutos hajun esiintymiseen rajoittuu todennäköisesti pelloille, jotka ovat nykyisin keinolannoituksessa. Lehmän lannan hajun haitallisuus on kuitenkin yleisesti arvioitu lievemmäksi kuin sian- ja broilerin lantojen haitat, joten muutos ajoittain toistuvassa hajussa ei muodostu todennäköisesti merkittäväksi alueen elinympäristössä.

Hankkeesta vastaavat ovat yhdessä antaneet tiedon mahdollisuuksistaan ja alustavista suunnitelmistaan tulevaisuudessa tehokkaasti vähentää biokaasulaitoksella ilmastomuutoksen kannalta haitallisia päästöjä ja hyödyntää kaasua energiana sekä samalla vähentää hajuhaittaa ja yhteisvaikutuksia ympäristössä.

Maaperä ja pilaantumisen tehokas estäminen

Suunnitellut tilakeskuksen polttoainesäiliöt varustetaan suoja-altailla. Haitalliset jätteet sijoitetaan kiinteille alustoille. Kalusto pestään kiinteällä alustalla, josta vedet johdetaan lietesäiliöön. Piha-alueita ei ole päällystetty.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden hallinta

Lietesäiliöt rakennetaan betonista ja niiden rikkoutuessa lietettä on mahdollista imeyttää turpeeseen heti. Polttoainesäiliöiksi hankitaan valuma-altaallinen öljysäiliö. Onnettomuustilanteissa polttoaineen vuoto voidaan padota ja polttoaine imeyttää turpeeseen.

Navetassa on alkusammutuskalusto ja aggregaatti. Toiminnalle laaditaan pelastussuunnitelma. Navetta varustetaan savuun reagoivalla paloimaisinlaitteistolla.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Sastamalan *tilan nimi* lypsykarjapihatto-hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 3 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Lain 3 §:n 2 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä tulee soveltaa lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Harkittaessa YVA-lain mukaan ympäristövaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä sen ympäristövaikutusten luonne (Lain 3 §:n 3, lain liite 2, kohdat 1. - 3.). Hankkeen sijainnissa otetaan huomioon erityisesti vaikutusalueen luonnonympäristön sietokyky (2c-alakohta, YVAA 2 §).

Arviointimenettelyn soveltamisalaa koskevassa oikeudellisessa päätösharkinnassa voidaan ottaa huomioon hankkeesta vastaavan esittämät mahdollisuudet vähentää merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia tehokkaasti (YVAL 13 § 1 mom., YVA-lain liite 2, 3. kohta vaikutusten luonne, h-alakohta).

Suunniteltu nautaeläinten pito ei sisälly YVA-lain (liite 1) hankeluettelon tarkoittamiin eläinten pito-hankkeisiin. Suunniteltu laajennushanke vastaa laskennallisesti noin 125 % YVA-lain hankeluettelon 1-kohdassa tarkoitettujen eläinten pito-hankkeen eläinyksikköjen määrästä. Navettojen ja hankeluettelossa mainittujen eläinpito-hankkeiden eläinten kasvatuksen sekä lannankäsittelyn aiheuttamat ympäristövaikutukset ovat toisistaan poikkeavia. Eläinpidon hankekokojen vertailu on siten suuntaa-antavaa. Tilan karjan eläinyksikkömäärä olisi laajennuksen jälkeen vastaavasti verraten yhteensä 141 % hankekoosta.

Päätöksessä on otettu huomioon, että hankkeesta vastaava on esittänyt sen käytävissä olevat mahdollisuudet vähentää tehokkaasti suunnitellun hankkeen tilakeskuksen ja laitumien sekä lannanlevityspeltojen aiheuttamia todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia toiminnan ja ympäristöolosuhteiden normaalitilanteissa ja poikkeustilanteissa.

Hankkeesta vastaava on esittänyt yksilöidyn suunnitelmansa laajan tilakeskuksen sovittamisesta lähi- ja kaukomaisemaan. Hankkeen suunnitellulla tilakeskuksella ei ole todennäköisesti merkittäviä haitallisia maakunnallisesti (esitetty valtakunnallisesti) arvokkaan kulttuurimaiseman ja -ympäristön arvoihin kohdistuvia vaikutuksia. Hankkeen sijainti suunnitelmassa, myös maankäytön varausten osoittamassa maisemallisesti herkässä paikassa, ei todennäköisesti muodosta merkittävää haittaa nykyiselle maankäytölle tai suhteessa hyväksytyihin kaavoihin.

Hankkeesta vastaava on esittänyt yleisesti tiedossa ja käytössä olevia tehokkaita keinoja, joilla se tulisi vähentämään suunnitellun suuren pihattonavetta-hankkeen vesistöihin ja ilmaan (haju, ammoniakki, muut kaasumaiset päästöt) kohdistuvia todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeesta vastaava on esittänyt yksilöidyt, hankkeen tarkempaan suunnitteluun sisältyvät keinot kuten lietelannan hallittu käsittely ja lietesäiliöiden laatu ja mitoitus tilakeskuksessa sekä mahdollinen lannan separointi, lannanlevityksen sijoitusmenetelmä ja levitysajankohta, suunniteltujen laitumien ja levityspeltojen riittävä etäisyys vesistöistä ja viljavuusselvitykset sekä tiedot varautumisesta poikkeustilanteisiin tilakeskuksessa.

Hankkeesta vastaavalla on todennäköisesti vasta tulevaisuudessa mahdollisuus tehokkaasti vähentää ilmastonmuutoksen kannalta haitallisia päästöjä biokaasulaitoksella ja hyödyntää kaasua energiana sekä samalla vähentää hajuhaittaa.

Hankesuunnitelman mukainen lannan peltolevitys ei todennäköisesti aiheuta merkittävää muutosta vesistöjen nykyiseen vedenlaatuun ja vesistöjen tilaan. Suunniteltu tilakeskus ja laidunnus eivät ennalta arvioiden aiheuta uutta merkittävää lisäkuormitusta vesistöön. Tilakeskuksen ja laiduntamisen hulevesien hallintaan ja kuormituksen estämiseen liittyy vielä tiedollista epävarmuutta hankekuvauksen yleispiirteisyyden vuoksi. Suunnitellun tilakeskuksen ja laitumen tai levityspeltojen haitalliset ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset nykyisen muun vesistökuormituksen kanssa lähimpiin vesistöihin eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi ottaen huomioon, että hankkeesta vastaava on esittänyt mahdollisuuksiaan käyttää edellä mainittuja tehokkaita keinoja haittojen tehokkaaseen estämiseen.

Vesistökuormitus ei ennalta arvioiden kuitenkaan toisaalta vähene laajennus- ja muutos-hankkeiden keinojen avulla verrattuna ympäristön nykytilanteesta. Veden laadun luokituksen mukaan tyydyttävässä tilassa olevien hankkeen vaikutusalueen järvien ja jokien tilan muuttuminen toimenpideohjelman tavoitteen mukaisesti hyväksi ei olisi todennäköistä. Vesistökuormitukseen ja estämiskeinojen tehokkuuteen liittyy yleistä tiedollista epävarmuutta.

Hankkeen lähialueelle voi kohdistua suoria ja välillisiä haitallisia ympäristövaikutuksia (kuten haju, melu, maisema, liikenneturvallisuus, pintavesien laatu). Haitat eivät kohdistu laajaan väestöön ottaen huomioon tilakeskuksen ja laitumien sekä levityspeltojen sijainti haja-asutusalueella sekä etäisyydet virkistysreittiin ja lähimpään taajamaan. Suunniteltava hanke ei aiheuta todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia liikenteeseen tai liikenneturvallisuuteen. Suunniteltava hanke ei aiheuta todennäköisesti merkittäviä suoria tai välillisiä haitallisia ympäristövaikutuksia tai yhteisvaikutuksia väestöön, ihmisten terveyteen ja elinympäristön terveellisyyteen tai viihtyvyyteen.

Suunniteltavalla hankkeella ei ole ennalta arvioiden merkittäviä haitallisia vaikutuksia tai luonnonmonimuotoisuuteen, kalastoon ja vesieliöstöön tai luonnonvarojen käyttöön.

Yllä olevan perusteella suunnitellusta Sastamalan *tilan nimi* lypsykarjapihatto -hankkeesta ei aiheudu ottaen huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuutena ovat rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa mainittujen hankkeiden merkittäviin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon todennäköiset muodostuvat yhteisvaikutukset tilan nykyisen toiminnan ja lähialueella sijaitsevien tilojen kanssa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 2 - 4, 12, 13, 31, 34, 37 §
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 1, 2 §

Selvilläolovelvollisuus YVAL 31 §

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta edellä mainitun ratkaisun mukaan YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, hankkeesta vastaavien on oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Hankkeesta vastaavan on suositeltavaa selvittää mahdollisuuksiaan toteuttaa biokaasulaitos, joka estää tehokkaasti toiminnasta aiheutuvia haitallisia ilmasto- ja hajuvaikutuksia.

Hankkeesta vastaava on selvittämässä lannan käsittelyä separoinnilla, mikä mahdollistaisi lannan kuljetuksen etäämmälle tilakeskuksesta. Samoin biokaasulaitos mahdollistaisi tarvittaessa lannan kuljetukset laajemmalle alueelle, mikäli peltojen typpi- ja fosforiravinnetilanne sitä edellyttäisi. Separoinnin ja alueen yhteisen biokaasulaitoksen yhteensovittamista on jatkossa suositeltavaa selvittää.

Vesistökuormitukseen ja sen tehokkaiisiin estämiskeinoihin liittyy yleistä tiedollista epävarmuutta. Hankkeesta vastaavan, ja myös hanketta käsittelevien viranomaisten, on suositeltavaa olla selvillä ilmastonmuutokseen ja sen maatalouden ympäristövaikutuksiin liittyvien uusien tutkimustulosten johtopäätöksistä sekä seurata yleisesti riittävän tehokkaiksi arvioidujen keinojen mahdollista päivittymistä.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupa-asiasta päätetään.

Yksikön päällikkö

MR

Ylitarkastaja

LI

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Sastamalan kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja sähköisellä ilmoitustaululla https://www.sastamala.fi/tiedotepalsta/index.tpl?sivu_id=3530
Päätös on nähtävillä kaupungintalolla, Aarnontie 2, Sastamala. Päätös on sähköisesti nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla <http://www.ymparisto.fi/YVA-paatokset/Pirkanmaa>

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI Sähköpostilla
Sastamalan kaupunki, ympäristönsuojelu, kaavoitus, rakennusvalvonta
Pirkanmaan maakuntamuseo
Pirkanmaan liitto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue
Pohjois-Savon ELY-keskus, kalatalousviranomaisen/Pirkanmaa
Pirkanmaan ELY-keskus. L-vastuualue, Y-vastuualue/lupavalvonta, E-vastuualue

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja LI, p. 0295 036 000

Ennen tietoverkkoon laittoa päätöksestä poistettu *henkilönimet*.